

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels. . . . . f 1.00.
 Voor elke regel meer. . . . . 0.15.
 Behalve de 35 cts. zegelgeld.
 Aankondigingen van geboorte, huwelijken en overlijden,
 worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel-
 regt daaronder begrepen.

DONDERDAG 10 AUGUSTUS.

UITGEVER-DIRECTOR:

C. H. SUSAN, Jr., te Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schoonveld en Zoon,

Beurssteeg, te Amsterdam.

Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.

Jan Hendrikstraat, n°. 259.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . .

Voor de overige steden des Rijks . . . . .

Hoofd-Bureau voor Ned. Oost-Indie:

J. A. H. A. N. O. M. A. N. E. N. K. O. L. F. F., te Batavia.

Prijs franco per Landmail voor Java en buitenbezittingen
 per jaar, met vooruitbetaling bij het nemen van het
 abonnement f 30, Ned. Cour.

door ons, ter sprake gebrachte zaak van den, op
 Curaçao gevestigden, Noord-Amerikaanschen consul
 Young (zie N°. 370), is, teregt, belangrijk genoeg
 acht, om de algemeene aandacht daarop te doen
 vestigen.

Wij zijn thans in staat gesteld, om ook de suste-
 men van den consul Young te kunnen mededeelen,
 met de daarop gevolgde tegenspraak en de repliek van
 den consul. In de geheele zaak heerscht eene vrij groote
 onzekerheid. Zoo veel schijnt evenwel zeker, dat de pu-
 blicke opinie zich, om menigerlei reden, tegen den heer
 Young verklaard heeft, en dat ons Gouvernement het
 best zal doen, wanneer het de verwijdering van dien
 heer zal kunnen bewerken.

In den *New-York Herald* van 17 Mei jl., vond
 men een brief, gedagteekend Curaçao, 26 April jl.,
 waarin de regtmaticheid der handelingen van den con-
 sul Young volgenderwijs werd betoogd:

Er is hier eene groote opgewondenheid verwekt door het uit-
 gaande van de volgende circulaire door James H. Young,
 den nieuw benoemden consul in Nederlandsch West-Indie, vol-
 gens instructien van het Departement van Financien:

HANDELS-AGENTSCHAP VAN DE VEREENIGDE STATEN.
 Curaçao, 20 April 1854.

Heer James Guthrie, Secretaris voor de Financien van de
 Vereenigde Staten, heeft de volgende circulaire uitgevaardigd,
 die welke voortaan uitvoering zal worden gegeven, volgens van
 dat departement ontvangene instructien.

JAMES H. YOUNG,
 Handels-agent der V. S.

Bij vele vreemde schippers op de Vereenigde Staten bestaat
 de verkeerde meening, dat de consuls, voor welke de eeden
 betrekkelijk de facturen der ladingen afgenomen of onderzocht
 worden, de magt niet zouden bezitten om de bijzonderheden
 van die facturen te onderzoeken, maar alleen om het feit te
 verifiëren van den voor hen afgelegden eed of door een ambe-
 naar bij het zoodanige bevoegdheid bekend.

Ten einde een bijzonder stelsel van in- en uitgaande regten
 in toepassing te brengen, verlangt het Gouvernement van de
 Vereenigde Staten, dat de nauwkeurigheid van zekere facturen
 onderzocht en geverifieerd worden, en een redelijken tijd, om
 dezen pligt te vervullen door een onderzoek van zoodanige fac-
 turen der ladingen, kan in billijkheid aan de consuls niet ont-
 zegd worden.

Indien een consul zich verzekert en geloofwaardige bewijzen
 bezit van de valsheid van een eed, door hem of door een
 plaatselijk ambtenaar afgenomen, wiens certificaat hij voor echt
 erkend heeft, zal hij daarvan aan het departement kennis geven,
 dat aan hem de oorspronkelijke facturen van lading, benevens de
 bevestigde verklaring zal verzenden, ten einde, zoo noodig,
 bij eene vervolging wegens meened te dienen.

De heer Young bevond, hier komende, dat de zaken van het
 consulaat op eene zeer slordige wijze waren behandeld. De vroegere
 agent, die een Israëliet en een vreemdeling was, had verzuimd
 van het Departement van Staat ontvangene instructien in toe-
 passing te brengen en facturen van uit deze haven verscheepte
 goederen ondertekend, zonder van de schippers de daarop ge-
 vorderde eeden af te nemen. Zeer kort na de aankomst van den
 consul, deelde deze aan den handelstand mede, dat hij voortaan
 alle facturen van ladingen meer zou teekenen, wanneer zij
 niet vooraf voor hem behoorlijk onder eede bekrachtigd waren.

De deputatie van Joodsche kooplieden, die den geheelen handel
 van dit eiland in hunne handen hebben, maakte hare opwach-
 tingen waren, om nieuwe hervormingen in het consulaat toe-
 te laten; dat zij er op aandrongen, dat hunne facturen onder-
 teekend werden zonder eedsaflegging; dat hij zich wel moest
 herinneren, dat hij thans op Nederlandsch gebied was en dat
 de Koning geene consuls van het Gouvernement der Vereenigde
 Staten erkende. Ik behoef niet te zeggen, dat de consul deze
 bedreigingen op de behoorlijke wijze beantwoordde en hun mede-
 deelde, dat hij de van zijne regering ontvangene instructien zou
 opvolgen, zonder vrees of oogluiking.

De instructien, die van den secretaris voor de financien ontvan-
 gen waren, werden den 22 dezer in de *Curaçaosche Courant* open-
 baar gemaakt, waarvan ik u een afschrift toezend. De brik *Mary*
 gedeelte van hare lading ingenomen en was toen naar Rio la
 Hache om het ontbrekende deel gezonden. De reeder, een Israëliet,
 die in deze haven was ingescheept, en alzoo de bevelen van de
 regering der Vereenigde Staten trotserende. De consul heeft hem
 daarop medegedeeld, dat hij den ontvanger te New-York zal ver-
 zoeken de lading aan te houden, tot dat de in een dergelijk geval

gebruikelijke maatregelen zouden zijn genomen. Het is van het
 grootste belang voor onzen handel met de Ned. West-Indien, dat
 onze consuls volkomen zullen worden bekend door het Neder-
 landsche Gouvernement; want het is een algemeen bekend feit,
 dat de grootste smokkelarijen bedreven worden ten nadeele van de
 schatkist der Vereenigde Staten door schippers van die eilanden,
 en zulks met de meest volkomene straffeloosheid. Sommige dezer
 bedriegerijen zijn reeds ontdekt geworden. De vraag is nu: zal
 de Consul in de door hem aangenomene houding door zijn Gou-
 vernement worden ondersteund? Zullen de regten der Amerikaan-
 sche burgers en van den Amerikaanschen handel vertreden mogen
 worden door het Nederlandsche Gouvernement en door eene on-
 handelbare troep schraapzuchtige Joden, die de den Consul toe-
 gekende bevoegdheid trotseren, en in spijt van de openbare afkon-
 diging van de wetten zijner regering, hunne onder Amerikaan-
 sche vlag varende schepen laden en die naar de Vereenigde Staten
 zenden, zonder de noodige certificaten van den Consul ontvangen
 te hebben! De tijd is thans voor het Amerikaansche Gouver-
 nement genomen om zijne regten in deze Nederlandsche bezit-
 tingen te doen gelden. Het moet den Consul of ondersteunen of
 terugroepen en alle relatien met Curaçao en onderhoorigheden
 afbreken. Onze handelaren en onze schatkist kunnen buiten den
 handel van Curaçao. Van het oogenblik dat wij weigeren een
 Consul derwaarts te zenden, zal die handel ophouden. Indien
 Holland blind is voor zijne eigene belangen en de naar zijne be-
 zittingen gezondene consuls niet volkomen wil erkennen, dan moet
 het daarvan ook de schade lijden. Wij moeten onze vlag en de
 agenten van ons Gouvernement, die naar het buitenland worden
 gezonden, beschermen. Het wordt de pligt van den president om
 een rijkvaardig naar Curaçao te zenden met bevel, den heer
 Young naar zijn vaderland over te voeren en aan het Nederl.
 Gouvernement te toonen, dat wij de regten handhaven van het
 Gouvernement, dat hem derwaarts zond, van den Amerikaanschen
 handel en van de burgerij.

Het Nederl. Gouvernement is reeds genoegzaam gewaarschuld
 ten aanzien van deze aangelegenheid en na de zaak van kapitein
 Gibson, die nog zoo versch in het geheugen ligt, hadden wij ge-
 dacht, dat het veel meer op zijne hoede zou zijn, ten einde in
 geen grootere moeilijkheden te worden gewikkeld.

Ik heb vernomen, dat de Consul de geheele zaak in haar waar-
 daglicht aan het Departement te Washington heeft onderworpen,
 en dat hij, onverschrokken, zijne regten en die van den Ameri-
 kaanschen handel zal handhaven.

Onmiddellijk na de verschijning van het boven-
 staande, schreef een van de meest geachte firma's te
 New-York, die door hare langdurige en innige betrek-
 kingen tot de in gemelde mededeeling in zoo ongunstig
 daglicht gestelde personen, meende te mogen aanne-
 men, dat het geheele verhaal een stoutmoedig ver-
 dichtsels was, en onderstellende, dat zij er de verspreider
 van kende, de volgende teregtwijzing aan den heer
 William L. Marcy, secretaris van Staat te Washington.

New-York, 18 Mei 1854.

Waarde Heer!

Wij achten het ons ten pligt, uwe aandacht te vestigen
 op een ellendig libel, dat in den *Herald* van gisteren
 morgen is openbaar gemaakt; betrekkelijk eene achtens-
 waardige klasse van kooplieden, met welke wij het ge-
 noegen hebben in betrekking te staan. Daar wij reden
 meenen te hebben te weten, behalve uit de bewijzen, die
 men in het stuk zelf vindt, dat de schrijver van den brief,
 John H. Young zelf, de onlangs benoemde Consul der V. S.
 op het eiland Curaçao is, zoo is het ons passend voorge-
 komen, om dat stuk niet te behandelen als afkomstig van
 een gewonen anonymen schrijver.

Ons huis heeft, sedert de laatste halve eeuw, op Curaçao
 handel gedreven en tot nu toe hebben wij gedurende onze
 geheele opgedane ondervinding geene reden, om de eerlijk-
 heid van een enkelen onzer zestien correspondenten te
 verdenken, die wij thans op dat eiland bezitten. Onder de
 meest hooggeschatte en geachte dier correspondenten is de
 heer Jacob A. Jesurum, de persoon, waarop gedoeld wordt,
 als hebbende de brik *Mary Adeline* naar Rio de la Hache
 gezonden, zonder eene ondertekende factuur voor dat
 gedeelte van de op Curaçao ingenomene lading. Ofschoon
 die heer het grootste gedeelte zijner zaken heeft overgebracht
 naar een ander huis in deze stad, een naastbestaande,
 leggen wij volgaarne de getuigenis af van zijn edel karakter
 en van zijn eerlijken handel gedurende eene levendige en
 zeer uitgebreide correspondentie, die wij met hem gedurende
 twintig jaren gevoerd hebben.

Bij het verschijnen van de mededeeling in den *Herald*,
 onderzochten wij bij den kapitein van een der geregelde
 handelaren op dat eiland, wat dan toch de onwil tegen
 den Amerikaanschen consul had verwacht, die zoo algemeen
 onder de kooplieden schijnt te heerschen; en hij gaf twee rede-
 nen op, behalve het algemeen gedeelte bezwaar van alle

schippers, om eene som van 2 dollars te betalen voor
 elke factuur van de lading, hoe klein ook, en dat zij
 hunne zaken aan hunne naburen zien blootleggen.
 Hij zeide, dat het consulaat door hem gevestigd
 is aan gene zijde van de haven, verwijderd van het han-
 delskwartier van de stad, waar men niet gemakkelijk kan
 komen en dat hij het waagt de verscheepte goederen
 zelf te onderzoeken, ten einde zich te verzekeren of de
 waarde wel juist is aangegeven.

Het is bijna niet noodig dat wij u onder het oog
 brengen, dat Curaçao zelf bijna niets voortbrengt en
 dat in den regel de geheele uitvoer in artikelen van
 Spaanschen oorsprong bestaat, welke als eene vrijhaven,
 daar van wijd en zijd worden aangevoerd. Behalve stroo-
 hoeden, die alleen in de laatste jaren van Curaçao kwa-
 men, betalen de gewone invoer-artikelen van dat eiland,
 als huiden, geitenvellen en verfhout slechts 5 per cent
 inkomend regt. Er bestaat blijkbaar geene reden om de
 facturen van deze goederen beneden de waarde aan te
 geven; wat de overige artikelen betreft, weten wij dat er
 smokkelhandel is gepleegd, en zulks juist tot schromelijk
 nadeel van onze eigene correspondenten, die zoo onbillijk
 worden beschuldigd door den ambtenaar der V. S. *De*
kapiteins der koopvaardij-schepen zijn deels door onze
 tusschenkomst aangehouden, doordien zij facturen van
 hoeden tegen eene frauduleuze schatting aangaven en de
 strenge straf, die hun is opgelegd, heeft tot groot voordeel
 gestrekt van den eerlijken handel en van ons zelve als
 commissiehandelaren. Er bestaat thans zooveel mededinging
 in handel, dat het geenerlei moeite kost, om den
 waren marktprijs van dit zeer belangrijke handelsartikel
 te leeren kennen en dien ten gevolge kunnen onze schatters
 van de belastingen gemakkelijk elke verdere poging, om
 de schatkist te berooven, ontdekken, zonder van onze
 consuls in het buitenland te eischen, dat zij kunnen pligt
 op eene beleedigende wijze ten uitvoer brengen. Wij willen
 gaarne toegeven, dat de aan ons gezondene facturen der ladingen
 menigmaal in waarde onderling hebben verschild, maar
 niet meer dan een dergelijk mode-artikel gewoonlijk doen zal,
 zijnde overigens elke onregelmatigheid steeds door de
 schatters en ons zelve geregeld, aangezien niemand er
 meer belang bij heeft dan wij zelve, dat de zuivere belas-
 ting op den geheelen invoer worde geheven. Wij mogen
 er wel bijvoegen, dat wij de grootste bezending van hoe-
 den van dat eiland ontvangen, en terwijl menigeen verlies
 oplevert, geeft geene enkele meer dan een goed handels-
 voordeel, hetgeen wel het overtuigendste bewijs is, dat
 de verdenking van Consul Young ongegrond is.

Wij weten niet, welken indruk de brief of de officiële
 mededeelingen van den heer Young op uwen geest zullen
 maken; maar wij mogten niet toestaan, dat zulk een
 schotschrift onwedersproken bleef, in de overtuiging, dat
 de kwaadspreker de betrekking, die hij bekleedt, onwaar-
 dig is. — Terwijl wij hartelijk wenschen, dat het Consulaat
 gehandhaafd blijve, en geheel doordrongen van de nood-
 zakelijkheid, dat de pligten daarvan behoorlijk vervuld
 worden, hopen wij opregtelijk, dat de tegenwoordige dig-
 nitaris teruggeroepen, en een *fatsoenlijk man (gentleman)*
 in zijne plaats moge benoemd worden.

Wij zijn met de meeste hoogachting,

Uwe gehoorzame Dienaren

(was geteekend) BOONEN GRAVES EN C^o.

Toen deze stukken op Curaçao bekend werden, heb-
 ben al de Israëlitische handelaren van dit eiland, de
 heeren J. R. Miranda, S. E. L. Maduro, E. Edwards,
 A. J. Senior en A. C. Henriquez gemagtigd, om
 (blijkens de *Curaçaosche Courant* van 24 Junij jl.) een
 categorisch antwoord te eischen van den heer Young,
 op de vraag, of hij al dan niet de schrijver is van het
 artikel in den *New-York Herald*, met verzoek om het
 antwoord op die vraag openlijk in de *Courant* van
 Curaçao te geven: „daar het de pligt is van ieder,
 „die als een man van fatsoen (*gentleman*) wil worden
 „beschouwd, zich volledig van de lasterlijke beschuldi-
 „ging te zuiveren, dat hij een vals en kwaadaardig
 „schotschrift heeft geschreven, door daaraan alle deel-
 „neming openlijk van zich af te werpen.” Zij verklaar-
 den voorts, „dat de in-acht-neming van een schijnbaar
 „verachtend stilzwijgen of een ontwijkend antwoord,
 „door hen als laag en lafhartig zal worden beschouwd,
 „en als met geen ander doel geschiedende, dan om
 „de gevolgen van zijn kwaadaardigen laster te ontgaan.”
 Op deze openlijke verklaring verscheen het volgende

Wij gaan thans tot Spanje over. Gisteren is een
graaf uit Barcelona medegedeeld, dat men daar
slechte onlusten vreesde. Wat daarvan de oorzaak
niet medegedeeld. De *Gazeta* van 2 dezer deelt
tal decreten mede, waarbij de provinciale minis-
terijen de bijeenroeping der Cortes worden gehandhaafd,
de drukpers van 1837 bepaaldelijk hersteld en
de tijdingen op nieuw ingevoerd, die door de junta

Voorts hadden talrijke benoemingen en promotiën plaats. De orde herstelt zich langzamerhand te Madrid, maar heerscht nog steeds zekere onbestemdheid, het gevolg van elke omwenteling. De Koningin heeft nog slechts in zijn enig gezag en ondertekent hetgeen het nieuwe bewind haar voorlegt. Koningin Maria Christina is nog steeds te Madrid. Men spreekt van de inbeslagneming van hare goederen en andere dergelijke maatregelen, die wij betreuren zouden. Ongetwijfeld zal Spanje nog eenigen tijd aan schokken zijn blootgesteld; wij willen hopen, dat zij van korten duur zullen zijn. Het is niet te verwachten, dat een land, dat in al zijne deelen bevoerd is geworden, plotseling en dadelijk tot kalmte en rust zal overgaan, evenmin als men de trilling van de vernieuwen en spieren van een lichaam dadelijk kan be-
twingen, dat aan een hevige aandoening ten prooi is ge-
weest. Een krachtig en echt constitutioneel bewind zal evenwel, naar wij hopen, spoedig meester van den toestand zijn.

Men heeft berichten uit Lissabon tot 31 Julij. Eene poging, om aldaar eene beweging te doen ontstaan, is mis-
slukt. De bevolking heeft er geen deel aan willen nemen. Het koninklijk besluit is de zitting der Cortes den 3den meer gesloten.

De Asia heeft berichten uit New-York tot 26 Julij aangebragt. De Senaat heeft het tractaat van onzijdig-
heid met Rusland bekrachtigd en het beginsel: vrij
handel, vrij goed aangenomen. De New-York Herald
verkeert, dat Rusland het geheele gebied van Russisch-
Amerika aan de Vereenigde Staten aanbiedt. De Kamer
van Afgevaardigden heeft 370,000 dollars voor de expeditie
naar Japan goedgekeurd.

Het bericht, dat Alvares, het hoofd van den Mexikaanschen
toestand, overleden zou zijn, is ongegrond.

Men schrijft uit Nicaragua, dat de stad San Juan del
mar door de Amerikaansche oorlogssloopsloop *Cijane*
gehoorbaard en in brand is gestoken, daar de regering
geweigerd had verschooning te vragen wegens eene
den Amerikaanschen gezant aangedane belediging. De
Amerikanen zijn in de bosschea gevugt en hebben alles
achtergelaten.

De *Louisiana* heeft berichten uit Rio-Janeiro tot 8 Julij
aangebragt. Een van de leden van de vroegere ministeriële
meerderheid voerde eene hevige oppositie in het Parlement
tegen het Kabinet.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN WOENSDAG 9 AUGUSTUS.

Aan de orde van den dag is de beraadslaging over
het ontwerp van wet tot wijziging in het tarief van reg-
ten op den in-, uit- en doorvoer.

De heer REINDERS zegt, dat het ontwerp den handel in
het algemeen zal bevorderen, en door de vermindering van
regten en door gelijkstelling van alle natiën. Dit laatste
is van veel belang; het is beter dan eene afwisselende
regeling bij tractaten. Hij acht de bepaling minder goed,
dat bij expiratie van het langstlopend tractaat, de regten
wederom den ouden voet zullen worden gebragt, tenzij er
andere tractaten gesloten worden. Hij houdt die bepaling voor
overbodig, want eene aanteiding kunnende geven tot verwickelingen
met vreemde Staten. Hij wijst vervolgens op eenige speciale
bepalingen nopens sommige onderdeelen.

De heer ROCHUSSEN treedt in eene korte beschouwing
over de beginselen van onze handelswetgeving voor en na
de afscheiding van België; hij staat stil bij de scheepvaart-
wetten van 1850, die, schoon door bijzondere omstandig-
heden begunstigd, aan de ontwerpers en tot standbrengers
heel voer door. Maar hij meende dat toen ook een einde
aan de tractaten zou zijn gekomen. Dit is niet geschied;
het wederhand zijn de tractaten gesloten met België en
het Tolverbond. Het gevolg daarvan is, dat andere Staten
niet uitgesloten van de verminderingen bij de tractaten
vergeeten. Hieraan wordt echter door dit ontwerp een einde
gebragt. Nu wenscht hij dat in 1857, als het tractaat
met België expireert, dat we dan ook zullen opzeggen de
tractaten met België en het Tolverbond en alsdan een al-
gemeen tarief zullen invoeren, gegrond op onze eigene
belangen.

De heer DE POORTER doet eene vraag, met betrekking
tot een speciaal onderdeel van deze voordragt.

De heer HOFFMAN heeft gisteren voor het uitsstel ge-
pleet en nu is men of niet of half voorbered. Dit zal nu
wel de discussien bekorten, maar het heeft eene nadeelige
afwijking voor de goede behandeling van dit ontwerp. — Hij
wenscht kort zijn. Hij heeft twee grieven tegen het ont-
werp. Het is geen voorstander van stuksgewijze herziening,
want de algehele herziening op den achtergrond ge-
mand, wenscht ook meerdere ontbinding van den
handel, door herziening der patentwet en der wet op het
personel.

De heer v. GOLTSTEIN zegt o. a. dat zijns inziens de Re-
gering beter gedaan had, het geheele tarief aan eene her-
ziening te onderwerpen, gelijk door Spr. en anderen reeds
bij de herziening van het tarief in 1845 werd uiteengezet.
Het is een eenvormig laag inkomend regt en trapsgewijze
afwijking van de beschermende regten.

De heer DOMMER VAN POLDERVELDT was ook voor een
algemeene herziening, doch beëindigt de redenen die
hem vooralsnog daarvan weerhouden. Met genoeg
zijnne stem aan het ontwerp geven, hij beschouwt

het als eenen goeden stap voorwaarts en beaamt het uiteen-
gezette door den heer van Goltstein. Hij vestigt bij deze
gelegenheid de aandacht op de toepassing van het tractaat
met Pruisen, daarover ontstaan voortdurend klagen die,
naar hij meent, maar al te zeer gegrond zijn, hetgeen hij
staakt door het adres van inwoners uit Gendringen aan den
minister van financiën ingediend. Hij beveelt het onderzoek
daarvan zeer aan, ter vegening van den druk van vele
ingezetenen.

De heer VAN BOSSE heeft met groot genoegen de gewijzigde
voordragt der Regering gezien. Hij zal zich niet verdiepen
in beschouwingen over wat een goed tarief moet inhouden.
Hij kan zich met andere sprekers vereenigen, vooral wat be-
treft het denkbeeld om vele kleine voorwerpen of andere, die
zeer weinig opbrengen, uit het tarief weg te laten. Hij heeft
ettelijke aanmerkingen op de redactie, en vraagt, in ver-
band met zijne vroegere opmerking, of niet nog andere voor-
werpen geheel vrij zullen moeten zijn? Het bedrag der reg-
ten is uiterst gering. Zijn amend. zal hij later toelichten.
Hij zou dus niet verder behoeven uit te weiden, maar nu
omtrent de tractaten eenige beschouwingen zijn in het midden
gebragt, vooral door den heer Rochussen, zal hij daarbij
even stil staan. 1°. deelt hij niet het gevoelen, wat het his-
torisch gedeelte betreft, dat de aanleiding tot de tractaten
gelegen was in de Belgische differentie wetgeving van 1844.
Neen, zegt Spr., want er zijn tractaten in 1837, 1839 en
1840 gesloten, dus anterieur aan dit tijdstip. Hij meent,
dat men in het algemeen bij de beoordeeling van het stelsel
der handels-tractaten, zich niet op het juiste standpunt heeft
geplaatst. Men ziet die zaak, z. i., door een bevooroordeelde
blik; men ziet alleen op de nadeelen en niet op de voor-
deelen, die zij voor Nederland opleveren.

Nu is hij wel geen groot voorstander der tractaten, dit
wil hij niet uit zijne woorden afgeleid hebben. Spr. is het
eens dat het geene goede staatkunde is om de eigene han-
delswetgeving in te rigten naar die van andere staten. Maar
men vergeet niet dat we geen tabie rase hadden of heb-
ben. Die zaken bestaan nu eenmaal; en de Regering mag
rijpelijk overwegen eer zij tot de opzegging van tractaten
overgaat, zijne slotsom is dat hij geene noodzakelijkheid
inziet voor de Regering, om nu reeds eene bepaalde be-
lofte te doen omtrent de opzegging; het is niet noodig
om een liberaal tarief te verkregen. Hij wijst vooral de
aandacht daarop, dat de opzegging der tractaten dit gevolg
zal hebben, dat de regten weder komen op het bedrag der
regten van het tarief van 1845 (dat is verhooging.) Spr.
vraagt of dat dan voordeel is voor den handel. Hij is een
tegenstander van een onvoorzigtig veroordeelen en opzeggen
van tractaten en daartoe strekt zijn amend.

De heer DE MAN bespreekt mede de bezwaren, door in-
woners uit Gendringen over het tractaat met Pruisen
ontwikkeld en waarop de heer Dommer reeds gewezen heeft.
Hij beveelt de zaak aan den Minister aan. Na het tractaten-
stelsel toch ter sprake is gebragt, zal hij daarover een
enkel woord zeggen. Hij was vooral in 1850 voor de scheep-
vaartwetten gestemd, omdat de strekking was dat we ont-
slagen zouden worden van de tractaten. In dien zin zijn
dan ook die wetten door den heer van Bosse verdedigd.
Naderhand zijn echter de tractaten met België en het Tol-
verbond gesloten, waartegen hij zich telkens verzet heeft,
als inbreuk makende op het stelsel der scheepvaartwetten
van 1850.

Hij stemt er in toe dat men zich niet in eens van de
tractaten kan losmaken, maar hij meent dat dit ontwerp
juist eene poging is om zich langzamerhand uit de trac-
taten te wikkelen. Hij ontkent niet, dat er menige voor-
deelige bedingen bij tractaten zijn gemaakt, maar daar
staat tegenover dat daarvoor ook andere belangen zijn op-
geofferd. Men heeft die voordeelen niet om niet bekomen.
Nog iets. Door de tractaten verkeerde men telkens in gevaar
met andere staten in moeilijkheden en ongelijkheden te
geraken en evenzo ontstaat er onzekerheid voor den handel.

De heer DIRKS heeft, na de gewichtige wijzigingen,
die in het ontwerp gebragt zijn, geene bezwaren meer
daartegen.

De heer MACKAY kan zich in het algemeen met het be-
ginsel der voordragt vereenigen.

De Minister van Financiën verdedigt het wetsontwerp, en
beantwoordt de beschouwingen, bij die gelegenheid in het
midden gebragt. Daarna worden de algemeene discussien ge-
sloten.

Art. 1 wordt zonder stemming aangenomen.

Alsnu komt in behandeling het voorstel van den heer
v. Bosse, om een art. 2 bij dit ontwerp in te voegen van den
volgenden inhoud: «Van de opzegging van een verdrag,
waarbij verminderingen van regten van in- of uitvoer zijn
toegestaan, wordt kennis gegeven aan de Staten-Generaal,
terstond, indien zij plaats heeft gedurende hunne zitting,
en anders binnen dertig dagen na de opening der eerst-
volgende zitting.

«Binnen zes maanden na de opzegging wordt door ons
wetsontwerp aangegeven strekkende tot regeling van
de gevolgen dier opzegging.»

Na eenige discussie wordt het amend. van den heer van
Bosse AANGENOMEN met 30 tegen 16 stemmen. Tegen de
heeren Baud, Hoffman, van der Poel, van Rappard, Bosscha,
Schimmelpenninck, Taets, Wintgens, Hoekwater, van
Frank, de Kempener, Stolte, van Lennep, Schimmelpenninck
van der Oije, Gevers en Slicher.

Art. 2 (nu 3) van het ontwerp wordt daarna aangenomen.
Over art. 3 (de tariefposten) wordt in alphabetische
orde beraadslagd.

Nadat aan de hokken en geiten eene andere, hoogere
plaats in het tarief was aangewezen, namelijk van beneden
uit de renvoijen naar boxen in het corps van het tarief,

en nadat in plaats van 5 cents uitvoerregt, geheel vrije
beweging aan dit diersoort is toegestaan bij het in- en
uitgaan, — komt in discussie het artikel *lomp*.

De heer HOFFMAN heeft niets tegen de opheffing van het
verbod van uitvoer, maar stelt voor, de afzonderlijke rubrieken
lomp: wollen, onvermengd en oud en onbruikbaar en
aan stukken gekapt of gepluisd touwwerk en versleten
vischwant tot één post te brengen en de regten van uit-
voer in eens te brengen op f 5, in plaats van f 5 en f 3.

De heer HUGENHOLTZ zegt, dat deze bescherming gevraagd
wordt ten koste der *schippers*, een aanzienlijk deel der be-
volking, die daardoor in den verkoop zouden worden be-
nadeeld.

De heer VAN BOSSE ondersteunt dit gevoelen. Buitendien,
als de uitvoer-regten te hoog zijn, dan voeren ze 't onge-
pluisd uit als oud touwwerk en ontdrukt men alzoo de
betaling der regten.

De MINISTER verdedigt de rangschikking, zoo als die nu
in het tarief voorkomt. Verschillende fabrickanten zijn te-
vreeden met de regeling zoo als die plaats heeft.

Het voorstel van den heer Hoffman wordt verworpen met
30 tegen 17 stemmen. — Voor de heeren van Rappard,
Schimmelpenninck, Mackay, Donker, de Kempener,
Stolte, van Heiden Reinestein, van Lennep, Elout, van
Goltstein, Beens, de Brauw, van Nispen, de Poorter, Hoff-
man, Reinders en ten Cate.

De heer REINDERS heeft voorgesteld om de regten van
uitvoer op de 5 onderdeelen van den post *slagtwee* weg te
laten en daarvoor in de plaats te stellen; *verp*.

Dit voorstel wordt verworpen met 29 tegen 18 stemmen.

Voor de heeren Delprat, Hugenholtz, de Kempener, Schim-
melpenninck van der Oije, van Goltstein, de Man, Dommer,
Luijben, Gevers, van Foreest, de Poorter, Hoffman, Wes-
terhoff, Reinders, ten Cate, v. d. Poel, van Hoëvell en
Taets van Amerongen.

Geene posten hebben verder aanleiding gegeven tot dis-
cussie. Art. 3 is daarop in zijn geheel aangenomen, zoo
ook het geheele ontwerp tot wijziging van het tarief met
algemeene (47) stemmen.

Aan de orde is nu het wetsontwerp tot wijziging van
hoofdstuk IX B der Staatsbegroting. Zonder discussie wordt
dit wetsontwerp met 45 tegen één stem aangenomen.

TEGEN de heer Westerhoff.

Aan de orde is het wetsontwerp betreffende eene dading
met de stad Middelburg. Het wordt met algemeene stemmen,
zonder discussie, aangenomen.

Nu komt in behandeling het wetsontwerp tot indeeling
van de Haarlemmermeer.

De heer VAN LENNEP bestrijdt het wetsontwerp, zoodat
de heeren DE MAN, DIRKS, VAN NISSEN en GEVERS VAN
ENDEGEEST. De Minister van Binnenlandsche Zaken verdedigt
het wetsontwerp, en wordt op nieuw door de heeren GEVERS
en DE MAN beantwoordt. Art. 1 van het wetsontwerp wordt
daarop met 30 tegen 13 stemmen VERWORPEN.

Tegen de heeren: v. Amerongen, Delprat, Hoekwater,
Mackay, Heemskerk, Jaspers, v. Franck, v. 's Gravesande,
Stolte, v. Lennep, Elout, de Man, Engelen, v. Bosse,
Luijben, Gevers, Slicher, de Brauw, v. Foreest, v. Nis-
pen, Westerhoff, v. Deinsse, Reinders, Sander, v. d. Poel,
Bosscha, Godefroi, Schimmelpenninck, v. d. Oije en de
Voorzitter.

De Regering trekt daarop het wetsontwerp in.

Het wetsontwerp betreffende de Maatschappij van Wel-
dadigheid, lokt eene discussie uit tusschen den heer Hu-
genholtz, die bedenkingen heeft tegen de administratie der
maatschappij, welke zeer kostbaar is.

De heer STORM VAN 'S GRAVESANDE zegt, dat dit onder-
werp van hoog belang is; maar nu is het zoo laat, dat,
terwijl er toch nog twee wetten te behandelen zijn, men de
discussie moest uitstellen tot morgen ochtend ten 11 ure.

De heer VAN RAPPARD wil hebben eene avondzitting;
maar de heer STORM geeft te kennen, dat avondzittingen
niet zeer geschikt zijn voor het behandelen van gewichtige
zaken.

Het voorstel van den hr. STORM wordt daarna met 29
tegen 16 stemmen AANGENOMEN.

's Gravenhage, 9 Augustus.

Het Staatsblad n°. 107 bevat een besluit van 21 Juli jl.,
betreffende eene ontzegging ten algemeenen nutte van personen
in de gemeenten Opsterland en Aengwirden.

Z. M. heeft tot lid van het collegie van regenten over het
huis van arrest te Roermond benoemd den heer Mr. A. J.
F. van den Bergh, officier van justitie bij de arrondis-
sementbank aldaar; aan den heer G. H. van Rheden, op verzoek,
eervol ontslag verleend als ontvanger der directe belastingen en
accijnsen te Deil, behoudens aanspraak op pensioen; en aan de
hoofdcornissen bij het Ministerie van Oorlog, H. F. Staat-
man, D. A. van Valkenburg, P. W. Rommelt en J. H. van
Graevenhagen, den personenlijst van regenten verleend.

Z. E. de baron d'André, Minister van Z. M. den Kei-
zer der Franschen bij het Nader, tot den 15 Augustus,
ter gelegenheid van den naamdag van Keizer Na-
poleon I, een groot diner geven, tot welks bijwoning de
leden van het corps diplomatique, de ministers, de voor-
zitters van de beide Kamers der Staten-Generaal, de pro-
vincie en de militaire gouverneurs der residentie en meer
aankomelingen zijn uitgenoodigd.

De heer Fournier, le Secretaris van legatie bij het
Fransch gezantschap alhier, is uit de residentie naar Parijs
vertrokken.

* Z. Exc. de heer Lomonosoff, Minister van Z. M. den Keizer aller Russen, heeft voor eenige dagen de residentie verlaten.

* Heden en volgende dagen dezer week, zal, naar wij vernemen, de heer Staatsraad commissaris des konings dezer provincie, zijne tournee door dit gewest voortzetten en is Z. Exc. voornemens achtereenvolgens de gemeenten in het zoogenaamde Overmaasche en ook de stad Dordrecht te bezoeken.

* In de residentie zijn aangekomen en aan het hôtel de Bellevue afgestapt de heer Majnard, president van al de spoorwegen in Noord-Amerika, met familie, en in de Maréchal de Turenne (hôtel Fuhri), de heer L. Obin, te bastaille van de groote keizerlijke opera te Parijs, doorreisende naar Berlijn.

* In de residentie bevindt zich eene commissie uit Limburg, wier komst alhier ten doel moet hebben, om aan de Limburgsche spoorwegen eene meerdere uitbreiding te geven, of aan de thans bestaande, verbetering aan te brengen. Reeds hebben zij dienaangaande alhier conferentiën gehouden.

* Voor eenigen tijd maakte men melding van het ongeval, dat den timmerman Buggeman was overkomen, bij het bouwen van de Willemskerk. Aanvankelijk nam hij in beterschap toe, zoodat men hoopte, dat hij zijn werk weldra zou kunnen hervatten; doch hij is gisteren, onder de hevigste smarten, in een staat van volslagen razernij, overleden. Daar hij eene hoofdwonde had verkregen, houdt men het daarvoor, dat eene hersenontsteking de oorzaak van zijnen dood is geweest.

Wij ontvangen heden berigten uit de Kaap-kolonie en uit den Oranje-Vrijstaat of Oranje-rivier Vrijstaat en deelen daaruit het een en ander mede.

Onze landgenoot, de heer J. C. Groenendaal, is benoemd tot staats-secretaris, op een tractement van f 4,800, terwijl de heer Hoffman, een welgesteld en tevens verstandig landman, tot president der Republiek zoo goed als zeker is. Zijn mededinger, de heer Strüben, is een Duitscher van geboorte en Resident Magistraat op een dorp, genaamd lady Smith, in de kolonie van Natal. Vroeger was hij in Engelsche dienst.

De Hollandsche partij in den Oranje-vrijstaat is de sterkste, doch er is ook eene Engelsche, die zich, vooral in zaken van handel en ondernemingen, niet op den achtergrond laat plaatsen. Integendeel, die partij is vrij groot en heeft weinig op met de vrij verklaarde Souvereiniteit. Als er soms ongunstige tijdingen aangaande de jeugdige Republiek worden verspreid, mag men daarbij aan die partij wel in-dachtig zijn en behoeft men die niet aanstonds in elk opzigt voor waarheid aan te nemen. Men heeft in den nieuwen geïsoleerden Staat zooveel geleerde, hoogwijze koppen niet noodig, om de zaken gaande te houden. Lokale en praktische kennis is daar het hoofdvereischte.

De geld-crisis in de Kaap-kolonie haart steeds veel zorg. Men zegt dat er vijf aanzienlijke handelshuizen zijn, die in grooten geldnood verkeerden, en verzekert zelfs, dat de som, die er noodig is om allen op de been te houden, ongeveer 2½ miljoen gulden zou bedragen. Er wordt echter veel gedaan om de zaken loopende te houden, wij men, en teregt, begrijpt, dat het handels-crediet der Kaap-kolonie, bij een ongunstigen afloop, veel zou lijden. Overdreven speculatie op Australië is de hoofdoorzaak dezer geld-crisis. Zoo verhaalt men zelfs, dat er goederen derwaarts zijn gezonden, waarvan de opbrengst nauwelijks de onkosten dekte.

Met 1 Julij jl. zou het parlement in den Oranje-Vrijstaat voor 't eerst vergaderen en dus de volksregering een aanvang nemen; die ongetwijfeld veel goeds zal voortbrengen. In 't eerst zal het hier en daar wel eens in het een of ander haperen, maar de tijd is een goede leermeester.

De goud-geruchten zijn zoo goed als verdwenen: er is niemand meer zoo dwaas, om er naar te zoeken; maar de kopermijnen leveren aanzienlijke voordeelen en belooven op den duur een hoogst aanzienlijken tak van handel en bedrijvigheid te worden.

Van tijd tot tijd komen er in de kaapkolonie Hollanders aan. Men denke echter niet, dat daar het brood, in betrekkelijken overvloed, voor ieder als 't ware te grabbel ligt. Alleen hij, die een goed handwerk verstaat of degelijke administratieve kennis bezit en vooral een onberispelijk maatschappelijk en huisselijk leven leidt, kan zijn brood, en meer dan dat verdienen, vooral als hij Hollander is. (U. C.)

Het schip *Commercie Compagnie* van Middelburg is, naar men verneemt, te Havana aangekomen en aldaar door den Nederlandschen Consul, met bijstand der Spaansche autoriteiten, in beslag genomen en de gezagvoerder voorloopig gearresteerd, wegens ontrouwe handeling ten opzichte zijner verantwoording aan de eigenaars van dit vaartuig.

Eergisteren is uit Hellevoetsluis naar New-York vertrokken, het Amerikaansch fregatschip *Edward Everett*, kapt. G. A. Gunby, aan boord hebbende 125 landverhuizers, zoo Hollandsche als Duitschers.

Eergisteren is van de scheepstimmerwerf van de heeren Gebr. Pot te Nieuwleekkerland in het Elshout onder deze gemeente met het beste gevolg te water gelaten, het Campagne barkschip *generaal de Stuers*, groot 396 gemeten lasten, bestemd voor de groote vaart, te voeren door kapt. Fokke, onder het boekhouderschap van den heer J. Vroege te Alblasdendam.

Men schrijft uit Utrecht, dat de lessen in de scheikunde van den hoogleeraar Muller, voortaan waargenomen zullen worden door Dr. Gunning, lector in de Chemie,

door Dr. Oudemans, en den heer Vlaanderen, philos. nat. cand.

Hoorn, 7 Aug. Gisteren heeft zich alhier geconstitueerd eene vereeniging van het *Metalen Kruis* en wel onder den naam van afdeling Hoorn. Genoemde afdeling is opgericht door de HH. H. Bakker, gepensioneerd Noord-Hollandsch vrijwillig jager; J. Broens, voormalig opperwach-meester bij het regiment Husaren no. 6 en G. Reek Gz., voormalig vrijwilliger bij het 1e Bat. 2e afdeling Mob. Noord-Hollandsche schutterij, Tot leden van het bestuur van genoemde afdeling zijn benoemd: de HH. H. Bakker, voorzitter; J. Broens Secretaris; G. Reeks Gz Penning-meester; H. Dugardijn en P. Pluilaart. De afdeling telt reeds een aanzienlijk getal leden.

§ **Breda**, 8 Augustus. Het Koninklijk nationaal Hand-boogschuttersfeest heeft gister binnen deze stad onder begunstiging van het schoonste weder plaats gehad. Reeds vroeg in den morgen was alles ter been om aan het feest deel te nemen, en ten acht ure werd door het gelui der klokken en het afsteken van 't geschut der vesting de aanvang der plegtigheid van den dag aangekondigd, en verzamelden zich de opgekomen schutterijen op het plein der gasthuysvelden, van waar zij, begeleid door een aantal harmoniën en vergezeld van een triomfwagen met de Koninklijke prijzen, eene eerewacht te paard, eene commissie uit den Gemeenteraad en eenige corporatiën, zich in een plegtstatigen optocht begaven naar het Valkenberg, dat tot den Koninklijken wedstrijd op eene doelmatige wijze was versierd en ingerigt. Hier nam het schieten onmiddellijk een' aanvang, en duurde tot laat in den namiddag voort, de schutterijen van Elten, de Beek en Stratum behaalden respectievelijk den eersten, tweeden en derden prijs, terwijl de vierde aan een' schutter van Rotterdam voor de meeste punten werd toegewezen. Tegen den avond vergaderde de elite der Stad zich in het vrij fraai verlichte Valkenberg, alwaar aan de bekroonden de behaalde prijzen onder hartelijke toespraken werden uitgereikt. Het feest is, even als den vorigen avond, met een bal besloten, dat tot laat in den nacht heeft voortgeduurd.

Per Telegraaf.

Weenen, Woensdag, 9 Augustus. Men berigt uit officiële bron, dat het bevel is gegeven om de Vorstendommen niet binnen te rukken. Dien ten gevolge is de beurs zeer willig geweest. N. Metall. zijn gedaan tegen 85¼; wissel Londen, 12.

Triëst, Maandag 7 Augustus. De overlandmail uit O.-Indië is alhier aangekomen. Zij brengt mede berigten uit Bombay van 1 Julij jl. Er werd gesproken van eene geneigdheid tot het sluiten van vrede van de zijde van het hof van Ava.

De Hollandsche expeditie tegen Borneo was gelukt. Montrado is genomen.

De korvet *Sumatra* is door brand vernield geworden bij Kema (Moluksche eilanden). Het scheepsvolk is gered.

Triëst, Maandag 7 Augustus. De Russen hebben de forteres *Eocan* genomen.

Perpignan, Maandag 7 Augustus. De berigten uit Barcelona melden, dat de toestand aldaar verbeterd is. Er zijn krachtige maatregelen tot herstel der orde genomen. De fabrieken zijn op nieuw geopend.

Stokholm, Zaterdag 5 Augustus. Ten gevolge van een onderhoud tusschen den Koning en den generaal Baraguay d'Hilliers zijn bevelen gegeven, om de vloot in de haven van Carlscrona niet af te tuigen.

Londen, Woensdag 9 Augustus (2 ure). Consols op t. 92½; Mexico N. 3 pct. 24½; Peru N. 4½ pct. 69; Gren. Uitg. 6½; Ecuador 3½; Spanje binnenl. 3 pct. 39½; 40½; dito 1 pct. 19½; dito Certific. 5, 5½; dito Passive 4, 4½; Russen 4½ pct. 84; dito 5 pct. 99; Holl. 2½ pct. 61; dito 4 pct. 92; Sardinië 5 pct. 85½. — Tarwe heden vast, met weinig handel.

PARIS, Maandag 9 Aug. Fr. 3 pct. 71.60; Sp. binnenl. 3 pct. 34½; dito 1 pct. 19.

Liverpool, Woensdag 9 Augustus. Er 5000 balen katoen tegen de vorige prijzen verkocht.

Prijs-Courant der Effecten

AMSTERDAM, 9 Augustus 1854.

Nederland. Pct.	Rusland. Pct.
Ned. W. Schuld. 2½	Hope 1798/1816 5 100½
Dito Certificat. 3	Dito 1828/1829 5
Dito dito . 4	Cert. 1831/1838 5
O. I. Leening. 4	Dito Dito . 4½ 84½
Amort. Syndic. 3½	Dito Hope . . . 4 78½
Hand.-Maats. . 4½	Dito Stieglitz. . 4 77½
Belgie.	Dito dito 5e Ser. 4
Certificaten. . . 2½	Inscr. Assig. . 6
D° Rothschild. 2½	Certific. dito. . 6
Frankrijk.	
Obligatiën. . . 3	Polen.
Spanje.	Obligatiën . . . 4 67½
Nieuwe 1	Oostersijk.
Dito Buitenl. . 3	Metalliek . . . 5 64½
D° Binnenl. 3	Dito bet. Amst. 5 75½
Bew. Sp. Com. 4½	Dito letter B. . 5 75½
Amort. Schuld.	Dito 1847 . . . 2½ 32½
Portugal.	Dito 1851/1852 2½ 32½
Londen nieuwe. 5	
Dito uitgest. . 4	

Mexic., te Lond. 3 pct. 23½; dito Onb. 23½; Gren. Lond. Uitg. 6½, 7½; Peru 4½ pct. 66½, 67.

De markt was heden zoo in binnen- als buitenl. effecten gemeen flauw gestemd, ten gevolge van eenige verkopen welke in de hoofdsorten plaats hadden, zonder dat een prijzen van eene derzelve noemenswaardig varieerde.

FRANKFORT, Dingsdag 8 Aug. Metal. 5 pct. Spanje binnenl. 3 pct. 35½; dito 1 pct. 18½.

PARIS, Dingsdag 8 Augustus. Fr. 4½ pct. 99.00; 3 pct. 71.35; Sp. binn. 3 pct. 34½; dito 1 pct. 19½; 4½ pct. 90½.

MADRID, Zaterdag 5 Augustus. Sp. 3 pct. binn. dito nieuwe 1 pct. 19½.

Advertentien.

DE PILLEN EN ZALF VAN HOLLOWAY hebben bewonderenswaardige genezing veroorzaakt van een zwering, welke door de geneesheeren en heelmeester ongeneesbaar werd gehouden. Robert Parlett, een der, te Wolsoken bij Wisbeach had eene gevaarlijk zwering in den arm. Hij had twee jaren in een buiten hospitaal, en nog geruimen tijd in een ziekenhuis woonplaats gelegen, zonder dat men hem had kunnen nezen, zoodat hij ten laatste opgegeven en voor onbaar verklaard werd. Doch gedurende eenigen tijd en pillen van Holloway gebruikt hebbende, werd zijn geheel genezen en zijne gezondheid hersteld. Dit is den betuigd door den heer Abraham Catlin en andere aanzienlijke inwoners van Wolsoken.

Doosjes Pillen à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75, f 20.50. Potjes Zalf à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 13.85, f 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen. VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Amst. bij de Wed. A. P. MILIUS, te Utrecht en bij J. S. MAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede te Strand 244, HOLLOWAY'S Etablissement.

H. NIJGH, te Rotterdam, heeft Uitgegeven, het Prospectus van een Werk, getiteld

DE SUIKER-CULTUUR

OP

J A V A.

DOOR

FROMBERG,

AGRICULTUUR-CHEMIST DER INDISCHE REGERING.

De Prospectussen zijn gratis verkrijgbaar.

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.